

Muinsuskaitseamet
info@muinas.ee

Teie 21.02.2025

Meie 31.03.2025 nr 13-3/695-4

Vastuskiri

Täname arvamuse esitamise eest Eesti-Läti neljanda elektriühenduse trassialternatiivide kohta. Esitasime 30.01.2025 kirjaga nr 13-3/373-1 arvamuse avaldamiseks Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu trassikoridori asukoha alternatiivide ja uuringute lähteseisukohad.

Vastuseks Muinsuskaitseameti 21.02.2025 kirjale nr 510/3291 täiendada lähteülesandeid, selgitame, et sotsiaalkultuurilise analüüsi käigus käsitletakse ka kohalikku pärandit, kuna tegu on kogukondade jaoks olulise ehk sotsiaalse teemaga. Mälestiste teema läheb kultuuriliste mõjude hindamise valdkonda ja riikliku kaitse alused objektid on toodud ühe hinnatava teemana võrdluskriteeriumite tabelis ning teema saab kaetud teise valdkonna all.

Anname teada, et allveearheoloogiline uuring tehakse hoonestusloa etapis väljavalitud trassil. Planeeringu seletuskirja tuleb olukorra kirjeldus, et kuidas toimida, kui hilisemate uuringute käigus tekib hoonestusloa menetluses vajadus planeeringuga kavandatud koridorist minna väljapoole.

Arvestame ja muudame maismaaosa arheoloogiliste uuringute lähteülesannet järgmiselt: asendame läbivalt mõiste maastikuleire sõnaga maastikuseire või leire ja eelistame tekstis läbivalt väljendit arheoloogilise väärtusega objekt.

Lk 2 teine lõik asendame täies mahus järgmiselt: Riikliku kaitse all olev arheoloogiapärand on eriplaneeringu kaardile kantud ning trasside kavandamisel on nendega arvestatud. Siinkohal tuleb aga silmas pidada seda, et lisaks eelnimetatule on maastikul palju avastatud pärandit, mida ei ole praeguseks jõutud kaitse alla võtta. Arheoloogiapärand on kaitse all suuresti 1998. aasta avastuste seisuga. Teadaolevalt on arheoloogiaarhiivides aga infot enam kui 1500 uue arheoloogilise paiga kohta ning neid lisandub tänu arheoloogide maastiku-uuringutele ja hobiotsijate tegevusele u 100–150 tk aastas.

Arheoloogiapärandi hävimise vältimiseks tegeleb Muinsuskaitseamet üle Eesti teadaolevate ja võimalike arheoloogiliselt väärtuslikud alade kaardistamisega, kus võib kõige tõenäolisemalt olla säilinud jälgi muinas- ja keskaegsetest asustusüksustest (sh elupaigad, matmispaigad, tööpaigad jne). Info nn arheoloogiaturundlike alade kaardikihtidega edastatakse sisendina ka valdade üldplaneeringutesse. Lisaks on võimalik sama andmestikku kasutada eriplaneeringute koostamisel.

Selleks, et tagada võimalikult vähene kahju seni avastatud ja avastamata mitte kaitsealusele

arheoloogiapärandile ja teisalt optimaalne lahendus elektriühenduse trassikoridoride planeerimisel ja projekteerimisel, on eriplaneeringu koostamise ja ehituse raames vajalik läbi viia Eesti-Läti neljanda elektriühenduse maismaaosa arheoloogiline ekspertiis (etapp I uuring) ning maastikuseire/leire (etapp II uuring).

Lk 3 esimene lõik korrigeerime järgmiselt: Uuringu eesmärk on tagada mitte kaitsealuse arheoloogiapärandi kaitse Eesti-Läti neljanda elektriühenduse rajatiste ja muude seonduvate ehitiste ehitustööde läbiviimise piirkonnas. Nimetatud eesmärgi saavutamiseks on vajalik saada arheoloogilise ekspertiisi arheoloogiliste uuringute tulemusel lisateavet seni kaardistatud ja kaardistamata potentsiaalse arheoloogiapärandi kohta ning koondada arheoloogiaekspertide soovitud arheoloogilise väärtusega objektidel teostatavate vajalike edasiste arheoloogiliste uuringute täpsema kava koostamiseks.

Lk 4 esimene lõik korrigeerime järgmiselt: Kavandatud uute liinikoridoride rajamisega kaasnev mõju võimalikule tuvastamata mitte kaitsealusele arheoloogiapärandile on arvestatav.

Lk 4 teine lõik täiendame järgmiselt: Muinsuskaitseameti kultuurimälestiste registris on käesoleva eriplaneeringuga hõlmatud valdades 117 arvel olevat¹ arheoloogiamälestist ja ajaloolist looduslikku pühapaika. Suuresti on tegemist andmestikuga, mis kattub teistes arheoloogia andmebaasides sisalduva infoga. Lisaks on kõigi eriplaneeringust hõlmatud valdade kohta valminud ka arheoloogiatundlike alade kaardikiht, mille info on edastatud valdadele ja on kättesaadav ka Muinsuskaitseametis. Esialgse liinikoridoride ning arheoloogiatundlike alade andmestiku võrdluses on kõige ulatuslikum kattuvus Märjamaa vallas, aga üldisemalt mitte kaitsealuse arheoloogiapärandi poolest laiemalt on rikkalikud alad Saaremaale kavandatava õhuliinikoridori T1 ja T2 alal ning Lääne-Eestis Lääneranna vallas õhuliinikoridori T1 ala.

Lk 5 ptk 4.3 korrigeerime etapi numbrit, kus kirjeldatakse maastikuseiret/leiret, mis on II etapi uuring.

Lisaks teavitame, et hetkel on käimas planeerimisprotsess ning visandatud on trassikoridoride alternatiivid, mille erinevaid mõjusid hinnatakse (sotsiaalsed, majanduslikud, kultuurilised ja keskkonnamõjud). Valituks osutub üks trassikoridori alternatiiv. Trassialternatiivide valimisel soovime vältida metsamaad ning proovime kasutada võimalikult palju olemasolevaid trasse selleks, et trassidel oleks võimalikult väike mõju inimestele ja looduskeskkonnale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Siim

nõunik, osakonnajuhataja ülesannetes

Monika Korolkov
+372 5884 7055 monika.korolkov@mkm.ee